

Факультет підготовки офіцерів запасу НАУ  
Кафедра тактики та ЗВП

**Групове заняття**  
**з навчального розділу**  
**“Тактика авіації ПС“**  
**дисципліни “Військова підготовка”**

**Тема 3. „Ведення бойових дій авіаційними підрозділами та частинами”**

**Заняття 1. „Основи бойових дій підрозділів і частин бомбардувальної авіації ”**

## Навчальна та виховна мета

- 1. Вивчити основи бойових дій підрозділів і частин бомбардувальної авіації.
- 2. Виховання у студентів рішучості, упевненості та вимогливості як вирішальних чинників успішного виконання поставлених завдань.

## Навчальні питання:

- 1. Призначення та завдання бомбардувальної авіації.
- 2. Способи бойових дій та бойові порядки підрозділів та частин бомбардувальної авіації.
- 3. Бойові властивості літаків бомбардувальної авіації (БА).

# 1. Призначення та завдання бомбардувальної авіації.

- Важлива роль у вирішенні завдань тактичної авіації, а особливо в авіаційній підтримці військ і ударах по першочергових об'єктах, належить бомбардувальній авіації - основному ударному засобу Повітряних Сил.
- *Бомбардувальна авіація* призначена для ураження угруповань військ, авіації, ВМС противника та руйнування його важливих наземних (морських) об'єктів переважно в оперативно-тактичній глибині, що складає біля 120-150 км. За необхідності бомбардувальники можуть залучатися для дій по об'єктах у тактичній глибині оборони.
- В даний час на озброєнні стройових частин бомбардувальної авіації знаходяться бомбардувальники – Су-24М, що володіють високими бойовими властивостями.

## *Основними завданнями БА є:*

- ураження літаків (вертольотів) та інших об'єктів на аеродромах (майданчиках);
- знищення ракетно-ядерних засобів противника;
- ураження пунктів управління (ПУ) і наземних елементів розвідувально-ударних комплексів (РУК);
- ураження живої сили і бойової техніки військ в оперативній глибині;
- ураження повітряних і морських десантів;
- радіоелектронне придушення засобів управління військами і зброєю (виконуються у кожному польоті);
- вогневе ураження засобів ППО противника (виконуються у кожному польоті).

## 2. Способи бойових дій та бойові порядки підрозділів та частин БА.

- **Спосіб бойових дій – це порядок застосування сил і засобів при виконанні бойового завдання.**

У залежності від характеру виконуваних завдань, об'єктів дій і засобів ураження, що застосовуються, а також наземної і повітряної обстановки, часу доби і метеорологічних умов бомбардувальники Су-24М застосовують такі основні способи бойових дій:

- Одночасний удар усім складом або більшою частиною сил по одному або кількох заздалегідь заданих об'єктах у встановлений час;
- Одночасний удар всім складом або більшою його частиною сил по виявлених у ході бойових дій об'єктах(об'єкту) за викликом із положення чергування на землі або в повітрі.
- Послідовні удари ланок, (пар і поодиноких літаків) по заздалегідь заданих об'єктах у встановлений час;
- Послідовні удари ланок, (пар і поодиноких літаків) по виявлених у ході б.д. об'єктах за викликом з положення чергування на землі або у повітрі;
- Самостійний пошук і ураження об'єктів у заданому районі або смузі парами, екіпажами („Вільне полювання”).

# Бойовий порядок *апч* БА

- Бойовий порядок *апч* БА - це взаємне розташування частин, підрозділів, літаків БА у повітрі, пов'язаних єдиним бойовим завданням і управлінням, для спільного виконання бойового польоту.
- У бойових порядках підрозділів і частин бомбардувальників Су-24М створюються групи (літаки) різноманітного тактичного призначення: **ударна група, групи забезпечення та резерв.**  
Кількість, склад і місце цих груп у бойовому порядку визначаються в залежності від бойового завдання й умов його виконання.
- Ударна група складає основу бойового порядку і призначена для ураження об'єкта (цілі).

## Резерв призначений для посилення ударної групи, або виконання завдань, які раптово виникають.

1  
2

Групи забезпечення призначені для створення сприятливих умов дій ударної групи. До них відносяться:

- *Група дорозвідки*, що призначена для уточнення координат цілі;
- *Група РЕБ* виконує завдання по придушенню активними і пасивними перешкодами РЛС виявлення;
- *Група знищення засобів ППО* знищує засоби ППО в районі цілі (об'єкту);
- *Група прикриття* відбиває атаки винищувачів противника по літаках ударної групи й інших груп;
- *Демонстративна група* призначена для відволікання уваги противника від ударної групи;
- *Група позначення (освітлення)* цілі створюється при веденні бойових дій у СМУ;
- *Група контролю результатів авіаційного удару.*



Бойовий порядок груп тактичного призначення бомбардувальників Су-24 М у залежності від інтервалів, дистанцій, перевищень і понижень між літаками, підрозділами, групами, що входять у них може бути таких **видів: зімкнутий, розімкнутий і розосереджений.**

**Пара і ланка** діють у день, як правило, у зімкнутому або розімкнутому, а вночі – у розосередженому бойовому порядку.

**Ескадрилья** діє в розімкнутому або розосередженому бойовому порядку. При цьому пари і ланки можуть виконувати політ у зімкнутому або розімкнутому бойовому порядку.

**Бригада** діє, як правило, у розосередженому бойовому порядку. При виконанні бойових завдань підрозділи тактичних бомбардувальників застосовують різноманітні **форми** бойових порядків.

# Форми бойових порядків БА

- Основними формами бойових порядків підрозділів бомбардувальників є: "колона", "пеленг", "клин", "фронт", "змійка" літаків.
- **Пари:** "пеленг", "фронт", "колона" літаків.
- **Ланка:** "фронт" пар, "пеленг", "колона" пар, "клин", "колона" літаків.
- **Ескадрилья:** "колона", "змійка" ланок, "колона" пар, "колона" поодиноких літаків на одному або декількох ешелонах.
- Для виконання вимоги "кожна бомба, ракета, снаряд у ціль із першого заходу" у даний час більш прийнятною формою бойового порядку є "пеленг", "змійка", "колона". Ці бойові порядки при витримуванні оптимальних інтервалів і дистанцій забезпечують індивідуальне прицілювання й ефективне ураження більшості об'єктів.

## 3. Бойові властивості літаків бомбардувальної авіації (БА).

- Бойові властивості бомбардувальників – це сукупність усіх якостей, що характеризують їх як бойовий авіаційний комплекс.
- Бойові властивості літака характеризуються:
  - льотно-тактичними даними;
  - авіаційним озброєнням;
  - пілотажним, навігаційним і прицільним обладнанням і засобами РЕБ.

Разом з іншими властивостями (експлуатаційними, злітно-посадковими) бойові властивості бомбардувальників повинні забезпечити їм максимальну бойову ефективність при виконанні бойових завдань.

# Бойові властивості бомбардувальників СУ-24М

- На літаку встановлено бомбардувальне, ракетне й артилерійське озброєння.
- Бомбардувальне озброєння літака включає бомби різноманітних типів і калібрів до 1500 кг.
- Ракетне озброєння включає керовані і некеровані ракети. Керовані ракети поділяються на такі класи: “повітря-земля”, ” повітря-повітря”, “повітря -РЛС”
- (“П-З”, “П-П”, “П-РЛС”).
- Артилерійське озброєння складається із вмонтованої гарматної установки і знімних рухомих гарматних установок.

Всі засоби ураження, які застосовуються на літаку, розміщуються на восьми вузлах зовнішньої підвіски, з яких два розташовані під центропланом, два - під рухомою частиною крила і чотири - під фюзеляжем.

## Основні ТТХ Су-24м

Екіпаж - 2 чол.

Два турбореактивні двигуни з тягою понад 11 т.

Максимальна стріловидність крила - 69 гр.

Максимальна злітна маса близько 40 т.

Маса корисного навантаження - 7,5 т.

Максимальна швидкість біля землі - 1300 км/год.

Практичний стеля - 11000 м.

Тактичний радіус з такими варіантами озброєння в межах 200-500 км.

Дальність ураження цілей АКР в межах 7-100 км.

Різноманітне сучасне прицільно-навігаційне та протирадіолокаційне обладнання.

# Основні варіанти озброєння Су-24м

- 3 х ФАБ-1500;
- 10 х ФАБ-500;
- 28 х ФАБ-250;
- 38 х ОФАБ-100;
- 6 х УБ-32;
- 6 х Б-8м (блок з 20 НАР калібру 80 мм);
- 6 х С-25 (НАР калібру 250 мм);
- 4 х Х-25 мл (АКР “П-3” з лазерною ГСН);
- 3 х Х-29 л (т) (АКР “П-3” з лазерною (телевізійною) ГСН);
- 4 С-25 л (АКР “П-3” з лазерною ГСН);
- 2 х Х-58у (АКР “П-РЛС”);
- 2 х Р-60 (АКР “П-П”);
- вбудована авіаційна гармата калібру 23 мм. (Боєкомплект 500 патронів + 3 х СППУ-6а по 400 патр.)

Бомбардувальна авіація є основним ударним засобом тактичної авіації і призначена для ураження наземних (морських) об'єктів переважно в оперативній глибині.

Високі бойові властивості оперативно-тактичних бомбардувальників дозволяють БА вирішувати поставлені бойові завдання з високою якістю.

Виконуючи бойові завдання тактичні бомбардувальники застосовують той або інший спосіб бойових дій, що відповідає розв'язуваному завданню і діють у встановлених командиром бойових порядках.

## Завдання на самотійну роботу:

1  
6

1. Вивчити матеріал заняття:
2. Навчальний посібник. Тактика авіації ПС. Київ. НАУ, 2007, с 12-17.
3. Резниченко В.Г. Тактика. Москва, Воениздат, 1988, с 51-90.
4. Советская Военная Энциклопедия. Москва. Воениздат, 1976, т.6, с 542.

### Тема наступного заняття:

Тема 3. Заняття 3.2. „Основи бойових дій підрозділів і частин штурмової авіації ”